

Stichting Vreedefonds

Beleidsplan 2023 – 2026

*Stichting Vreedefonds
Herengracht 537, 1017 BV Amsterdam
Tel. nr.: 020 – 5215322
Website: www.vreedefonds.nl
Mailadres: info@vreedefonds.nl
Bankrekening: NL46 GILL 0223 2273 66
t.n.v. Stichting Vreedefonds te Amsterdam
RSIN: 8062 29 287
KvK: 4119 8416*

INHOUDSOPGAVE

1.	Oprichting en historie (1939 – 2001)	3
	<i>Oprichting door mevr. Jeannette Vreede (1939 – 1943)</i>	3
	<i>Oprichting Stichting Vreedefonds ten Algemene Nutte (1956)</i>	3
	<i>Samenvoeging van de beide stichtingen (2001)</i>	4
2.	Huidige situatie (2023).....	4
	<i>Doelstelling en praktijk</i>	4
	<i>ANBI-status</i>	5
	<i>Bestuurssamenstelling</i>	5
	<i>Bestuursleden per 1 januari 2023</i>	6
	<i>Secretariaat per 1 januari 2023</i>	6
3.	Werkzaamheden anno 2023.....	6
	<i>Invulling van de doelstelling in de praktijk</i>	6
	<i>Website</i>	7
	<i>Digitale aanvraagprocedure</i>	7
	<i>Privacyverklaring</i>	7
	<i>Beoordeling en toewijzing aanvragen</i>	7
	<i>Leningsovereenkomst en terugbetaling leningen</i>	8
	<i>Legaat Mr P.P. Vreede</i>	9
	<i>Studiefondsenoverleg</i>	9
4.	Financiën.....	9
	<i>Financiële doelstelling en besteding van gelden</i>	9
	<i>Beheer van het vermogen</i>	10
	<i>Budget voor te verstrekken leningen</i>	10
	<i>Werving van gelden</i>	11
	<i>Beloning bestuursleden</i>	11
5.	Terugblik sinds het beleidsplan 2020 - 2022	12
	<i>Vooruitblik 2020 – 2022</i>	12
	<i>Wijziging aanvraagprocedure en werkwijze secretariaat</i>	12
	<i>Ontwikkeling aantal aanvragen</i>	12
6.	Vooruitblik.....	13
	<i>Going concern</i>	13
	<i>Criteria bij de beoordeling van aanvragen</i>	13
	<i>Contact met alumni</i>	14

1. Oprichting en historie

Oprichting door mevr. Jeannette Vreede (1939)

De stichting Vreedefonds is opgericht door mevr. Jeannette Vreede, weduwe van Marcus Onnen en eerder weduwe van Andries Christoffel van Sillevoldt. Zij overleed op 17 oktober 1943.

Bij haar op 9 mei 1939 verleden testament benoemde zij tot haar enig erfgename de door haar bij hetzelfde testament in het leven geroepen stichting onder de naam "Vreedefonds".

Als doelstelling van de stichting "Vreedefonds" bepaalde zij:

"Doel der Stichting is financiële steun te verlenen aan jongelieden in Nederland, Nederlands Indië, Suriname of Curaçao, voor hun studie of opleiding, zonder onderscheid van godsdienstige gezindte, stand of kunne."

Aanpassing oorspronkelijke statuten in overleg met fiscus en departement financiën (1947)

De afwikkeling van de erfenis van mevr. Jeannette Vreede leidde tot een langdurig overleg met de fiscus en het departement over de vraag of het Vreedefonds gezien zou moeten worden als een familiefonds (t.b.v. de families Vreede en Van Sillevoldt). Dat zou betekenen dat de stichting niet kon worden beschouwd als een hoofdzakelijk het algemeen belang dienende rechtspersoon en derhalve een aanzienlijk hoger bedrag als successierechten verschuldigd zou zijn.

Na langdurige onderhandelingen werd met het departement overeengekomen dat de stichting wel als een hoofdzakelijk het algemeen belang dienende rechtspersoon zou worden beschouwd indien in de oorspronkelijke statuten enkele aanpassingen zouden worden aangebracht met als doel ervoor te zorgen dat a) nooit meer dan 50% van de te verlenen steun ten goede zou komen aan leden van de betreffende families en b) de meerderheid van het bestuur zou bestaan uit niet-leden van de betreffende families, waaronder 1 rechtspersoon als penningmeester. De notariële acte met de op deze wijze aangepaste statuten werd verleden op 24 mei 1947.

Oprichting Stichting Vreedefonds ten Algemene Nutte (1956)

Bij de vervanging van de Successiewet 1859 door de Successiewet 1956 werd het criterium van "hoofdzakelijk een algemeen belang dienend" voor vrijstelling van schenkingsrecht vervangen door "uitsluitend of nagenoeg uitsluitend een algemeen belang dienend". Omdat de stichting "Vreedefonds" op basis van de statuten uit 1947 niet zonder meer aan dit criterium voldeed was een aanpassing noodzakelijk. Gekozen werd voor de oprichting van een nieuwe stichting naast het Vreedefonds, t.w. de "Stichting Vreedefonds ten Algemene Nutte". Deze stichting zou uitsluitend een algemeen belang dienen en daardoor vrijgestelde uitkeringen kunnen doen. De stichting "Vreedefonds" zou de niet vrijgestelde uitkeringen aan familieleden doen en zich daarbij zoveel mogelijk beperken tot uitkeringen beneden het toenmalige vrijgestelde bedrag van f. 2.000,- per 2 jaren.

De "Stichting "Vreedefonds ten Algemene Nutte" werd opgericht op 28 december 1956. Bij deze gelegenheid werd vanwege de invoering op 1 januari 1957 van de Wet op de Stichtingen de naam van de stichting "Vreedefonds" gewijzigd in "Stichting Vreedefonds". Het bestuur van de "Stichting Vreedefonds" vormde tevens het bestuur van de "Stichting Vreedefonds ten Algemene Nutte".

De doelstelling van het "Vreedefonds" bleef ongewijzigd. Voor het "Vreedefonds ten Algemene Nutte" werd aan de doelstelling een nieuw element toegevoegd, t.w.:

“ Financiële hulp te verlenen aan dames en heren in Nederland, Indonesië, Suriname of Curaçao uit de beschaafde stand van tenminste vijftigjarige leeftijd, voor wie zulks nodig mocht zijn en die de wens daartoe te kennen hebben gegeven.”

Voor het overige waren de statuten van beide stichtingen nagenoeg gelijklopend.

In 1983 werd aan de statuten van de “Stichting Vreedefonds ten Algemene Nutte” toegevoegd dat niet meer dan 10% van de in enig jaar verleende steun ten goede zou mogen komen aan leden van de families Vreede en Van Sillevoldt.

Samenvoeging van de beide stichtingen (2001)

In de loop der jaren ontwikkelden de werkzaamheden van de stichtingen zich steeds meer richting het verlenen van financiële steun in de vorm van renteloze leningen aan studenten en recent afgestudeerden voor studie in het buitenland. Het verlenen van financiële hulp aan ouderen verdween en de (statutaire) voorrang voor familieleden was niet meer aan de orde. Familieleden werden behandeld als ‘gewone’ aanvragers en vormden bovendien – als zij er al waren – een zeer ondergeschikt deel van het totale aantal aanvragen. Het onderscheid tussen de beide stichtingen vervaagde en werd een onnodige administratieve complicatie. Uiteindelijk werd besloten om – gezien de inmiddels gewijzigde omstandigheden en werkwijze – de beide stichtingen samen te voegen.

De juridische fusie tussen de beide stichtingen vond plaats op 1 november 2001. Bij deze gelegenheid werden de statuten aangepast aan de inmiddels gewijzigde werkwijze.

In artikel 2 van de nieuwe statuten werd vastgelegd dat de Stichting ten doel heeft:

- *“het verstrekken van financiële bijdragen ten behoeve van de opleiding van personen voor een aanvulling of voortzetting van hun opleiding in het buitenland”*

In de nieuwe statuten werd tevens vastgelegd dat de Stichting:

- *“zich daarbij in beginsel beperkt tot personen van Nederlandse nationaliteit en ...*
- *... algehele onzijdigheid in acht neemt ten aanzien van godsdienstige en/of politieke richting en overtuiging van de personen of instellingen die voor bijdragen in aanmerking komen”.*

2. Huidige situatie (2023)

Doelstelling en praktijk

Sinds 2001 zijn de statuten en de werkzaamheden van het Vreedefonds niet meer gewijzigd. De stichting Vreedefonds houdt zich uitsluitend bezig met het geven van financiële steun aan studenten of pas afgestudeerden met de Nederlandse nationaliteit die hun studie in het buitenland willen aanvullen of voortzetten.

Kort samengevat houdt de Stichting zich nu bezig met:

- het verstrekken van renteloze leningen
- het daarmee impliciet schenken van de voor de lening in rekening te brengen rente
- het, in de daarvoor in aanmerking komende gevallen, schenken van maximaal 20% van het geleende bedrag.

Vermeldenswaard is hierbij dat studenten na terugkomst uit het buitenland een verslag over hun buitenlandse studieperiode naar het Vreedefonds op moeten sturen. Uit deze verslagen blijkt dat zonder uitzondering alle studenten na afloop van hun periode in het buitenland bijzonder dankbaar zijn

voor de verkregen lening die hen in staat heeft gesteld om dit buitenlandse avontuur aan te gaan. Door de lening van het Vreedefonds hebben zij hun horizon kunnen verbreden door naast hun studie ook 'mee te draaien' in een andere samenleving. Zij hebben meer begrip gekregen voor andere ideeën en omgangsvormen en hebben in het buitenland nieuwe vrienden op kunnen doen. Zij hebben een bredere kijk op de zaken in de wereld gekregen en weten dat Nederland niet het enige land in de wereld is en dat er meerdere manieren zijn om ergens naar te kijken. Dit verrijkt niet alleen onze studenten maar ook onze samenleving.

Meer gedetailleerde informatie over de huidige werkzaamheden volgt in par. 3.

ANBI-status

In de loop van 2019 kwam naar voren dat het Vreedefonds voor het verstrekken van studieleningen een vergunning moet hebben van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Art. 2.60 Wft stelt namelijk dat het verboden is om in Nederland krediet aan te bieden zonder vergunning van de AFM. Na overleg met de AFM werd duidelijk dit ook voor de werkzaamheden van het Vreedefonds zou gelden: het Vreedefonds verleent geen krediet met een commercieel oogmerk ("als bedrijf of beroep") en begeeft zich niet actief op de kredietmarkt.

Een realistische mogelijkheid bleek het aanvragen van de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), een status die het Vreedefonds in feite al sinds haar oprichting had (zie par. 1) maar die bij latere wetwijzigingen niet werd geactualiseerd. Als ANBI zou de stichting met succes een beroep kunnen doen op art. 3a van de Vrijstellingsregeling Wft.

Na het overleg met de AFM besloot het bestuur om op zo kort mogelijke termijn de ANBI-status aan te vragen en om vooruitlopend daarop alles te doen wat noodzakelijk is om deze status te verkrijgen. Het opstellen van een beleidsplan en het vermelden van de hiervoor relevante gegevens op de website waren hiervoor vereisten waaraan het Vreedefonds nog moest voldoen. Toen bleek dat het Vreedefonds aan alle vereisten voor de ANBI-status voldeed kende de Belastingdienst met ingang van 1 april 2020 aan het Vreedefonds de status toe van een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Statuten t.z.t aanpassen aan ANBI-vereisten

Overigens zou voor de ANBI-status ook een aanpassing van de statuten aan de vereisten voor een ANBI noodzakelijk zijn. Dit betreft bijvoorbeeld het toevoegen van de bepaling dat de stichting Vreedefonds niet het maken van winst beoogt en een bepaling die regelt dat bij opheffing van de stichting het batig saldo ten goede moet komen aan een andere ANBI-instelling met een soortgelijke doelstelling. Dit wordt op dit moment niet gevraagd maar komt te zijner tijd aan de orde wanneer de statuten om andere redenen moeten worden aangepast.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur van de stichting bestaat uit tenminste zeven leden, waaronder (tot 1 november 2021) een rechtspersoon. In artikel 4 van de oorspronkelijke statuten (d.d. 9 mei 1939) was bepaald dat "een rechtspersoon die zich meer in het bijzonder belast met het beheer van vermogen" de functie van penningmeester vervult. Bij latere statutenwijzigingen kreeg deze bepaling een plaats in het Huishoudelijk Reglement.

In 2021 gaf de toenmalige penningmeester InsingerGilissen Philanthropy Trusts Estates BV, onderdeel van InsingerGilissen Bankiers te Amsterdam, echter te kennen deze rol vanwege

gewijzigde en verzwaarde wetgeving inzake trustdienstverlening door banken niet langer te willen vervullen. Naar aanleiding hiervan werd besloten deze bepaling in het Huishoudelijk Reglement met ingang van 1 november 2021 te schrappen en als penningmeester een natuurlijk persoon te benoemen, t.w. de heer J.R.W. Stimm die in het bestuur voordien optrad als vertegenwoordiger van de penningmeester.

De overige leden van het bestuur zijn natuurlijke personen waarvan conform de statuten tenminste één bestuurslid een deskundige is op het gebied van het hoger onderwijs (prof. mr. E.H. Hondius en mevr. prof. dr. B. Derks) en tenminste één bestuurslid een deskundige op het gebied van vermogensbeheer (drs. S.S.R. van der Laan).

Tenslotte maken één lid van de familie van Sillevoldt en twee leden van de familie Vreede deel uit van het bestuur, t.w. mevr. mr. E.J.G. Eijssen – Vruwink als secretaris en de heren D.T. Vreede en drs. A.R.F. Vreede. Laatstgenoemde vervult de functie van voorzitter.

De bestuursleden treden periodiek af volgens een rooster van aftreden gebaseerd op een zittingstermijn van zes jaar. Aftredende bestuursleden zijn herbenoembaar.

Bestuursleden per 1 januari 2023

- Drs. A.R.F. Vreede, voorzitter (periodiek aftredend per 1 januari 2025)
- Mevr. mr. E.J.G. Eijssen – Vruwink, secretaris (periodiek aftredend per 1 januari 2029)
- J.R.W. Stimm, penningmeester (periodiek aftredend per 1 januari 2028)
- Mevr. prof. dr. B. Derks (periodiek aftredend per 1 januari 2026)
- Prof. mr. E.H. Hondius (periodiek aftredend per 1 januari 2028)
- Drs. S.R.R. van der Laan (periodiek aftredend per 1 januari 2026)
- D.T. Vreede (periodiek aftredend per 1 januari 2025)

Secretariaat per 1 januari 2023

Het secretariaat wordt gevormd door mevr. L.G.M. Nuijens en mevr. A. B. Lamain – de Jong (InsingerGilissen te Amsterdam)

3. Werkzaamheden anno 2023

Invulling van de doelstelling in de praktijk

Zoals al aangegeven houdt de stichting Vreedefonds zich uitsluitend bezig met het geven van financiële steun aan studenten of pas afgestudeerden met de Nederlandse nationaliteit die hun studie in het buitenland willen aanvullen of voortzetten. De duur van het verblijf in het buitenland mag, *zeer bijzondere situaties uitgezonderd*, maximaal twee jaar bedragen.

De financiële steun wordt gegeven in de vorm van een renteloze lening van ten minste € 1.000 en ten hoogste € 8.500.

Harde vereisten voor toekenning zijn: de Nederlandse nationaliteit en studie in het buitenland.

Aanvullende vereisten zijn: een goede aanbeveling van een docent, een sluitende begroting en meer dan gemiddelde cijfers.

Leningen worden uitsluitend verstrekt aan personen die studeren aan of pas afgestudeerd zijn van het Wetenschappelijk Onderwijs aan een universiteit en aan het Hoger Beroeps Onderwijs.

Onder "aanvulling of voortzetting van opleiding" wordt tevens een stage of een wetenschappelijk onderzoek als onderdeel van de studie verstaan.

Website

Onder het motto “*Het Vreedefonds maakt studeren in het buitenland mogelijk*” is op de website www.vreedefonds.nl veel informatie over het fonds te vinden, zoals de historie en doelstelling van het fonds, de samenstelling van het bestuur, de voor een ANBI door de Belastingdienst vereiste gegevens, plus alle informatie over en de link naar de digitale aanvraagprocedure. Daarnaast zijn op de website diverse ervaringen en verslagen te zien van studenten die in de afgelopen jaren door het Vreedefonds zijn gesteund.

Digitale aanvraagprocedure

Aanvragen dienen digitaal te worden ingediend via de website www.vreedefonds.nl.

De aanvrager kan via deze website een account aanmaken en daar alle vereiste gegevens en documenten invullen of downloaden.

Naast de basis gegevens over persoon en huidige studie betreft dit:

- Omschrijving van doel, reden, plaats, duur en aanvang van de studie in het buitenland
- Een persoonlijke motivatie voor de studie in het buitenland en voor de aanvraag van een renteloze lening
- Begroting van de met de studie in het buitenland gemoeide kosten en een opgave van de hiervoor beschikbare financiële middelen (hiervoor is een vast model beschikbaar)
- Opgave van andere fondsen waaraan voor deze studie een bijdrage is gevraagd met zo mogelijk een opgave van de door deze fondsen verleende bijdragen en de aard daarvan (gift of lening)
- Overzicht van de tot dusverre behaalde studieresultaten
- Eén of meer aanbevelingen van bij de studie betrokken docenten
Opm.: Alleen een persoonlijk ondertekende en officieel briefpapier afgedrukte aanbevelingsbrief wordt als zodanig geaccepteerd. Een aanbevelingsbrief van een studentendecaan wordt terzijde gelegd.
- Bewijs van acceptatie van de onderwijsinstelling in het buitenland (indien mogelijk).

Privacyverklaring

Met het indienen van een aanvraag stemt de aanvrager in met de wijze waarop de stichting Vreedefonds omgaat met de door de aanvrager te verstrekken persoonsgegevens. De wijze waarop de stichting deze gegevens verzamelt en verwerkt is conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) vastgelegd in een Privacyverklaring. In deze verklaring is vastgelegd dat het Vreedefonds zich bij het omgaan met persoonsgegevens houdt aan toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder de AVG. In de Algemene Voorwaarden is een bepaling van gelijke strekking opgenomen.

Beoordeling en toewijzing aanvragen

De aanvragen worden beoordeeld door alle bestuursleden. Vooruitlopend daarop kan het secretariaat een aanvraag ambtshalve afwijzen indien:

- de aanvrager niet voldoet aan de harde vereisten voor toewijzing (Nederlandse nationaliteit en studie in het buitenland)
- voor behandeling van de aanvraag vereiste gegevens – ook na aanmaning – ontbreken
- de aanvraag niet of onvoldoende past in de doelstelling van het Vreedefonds

- de aanvraag – zonder nadere toelichting – zeer kort vóór of zelf ná vertrek naar het buitenland is ingediend.

Aan het eind van iedere maand worden alle in die maand ontvangen aanvragen voorzien van alle documentatie voorgelegd aan de leden van het bestuur. Bestuursleden beoordelen aanvragen uiterlijk binnen één maand nadat deze in het systeem in te zien zijn. Bij de beoordeling toetsen de bestuursleden of de aanvraag voldoet aan de vereisten t.a.v. motivatie en doel van de studie, studie-instelling in het buitenland, aanbevelingen van docenten, behaalde cijfers en (sluitende) begroting. Digitaal geven de bestuursleden elk hun gemotiveerde oordeel over toewijzing, afwijzing of eventueel aan toewijzing te verbinden nadere voorwaarden. Zij hebben daarbij inzage in de oordelen en motiveringen van de bestuursleden die hun beoordeling al hebben afgerond, kunnen zich daardoor al dan niet laten leiden en er desgewenst op reageren.

Tweemaal per jaar wordt deze procedure tijdens de reguliere bestuursvergadering mondeling afgehandeld.

In het door het bestuur op 16 november 2022 vastgestelde Huishoudelijk Reglement is vastgelegd dat een aanvraag wordt toegewezen indien de meerderheid van de bestuursleden die hun mening kenbaar maken, zich vóór toewijzing van de aanvraag verklaren én niet meer dan twee van de bestuursleden aangeven tegen toewijzing van de aanvraag te zijn. Het bedrag en de eventueel aan toewijzing te verbinden voorwaarden worden – op geleide van de reacties van de bestuursleden – vastgesteld door het secretariaat.

Leningsovereenkomst en terugbetaling leningen

Na ontvangst van het bericht van toewijzing heeft de aanvrager gedurende drie maanden de gelegenheid om de toekenningbrief voor akkoord te ondertekenen waarmee de leningsovereenkomst wordt aangegaan en de lening op te vragen. Na deze termijn vervalt de toezegging van de lening. Inzake de verstrekte leningen zijn de door het bestuur op 16 november 2022 vastgestelde Huishoudelijk Reglement en de vastgestelde Algemene Voorwaarden van kracht.

Bij het verstrekken van een lening kan het Vreedefonds aanvullende voorwaarden stellen. Een aanvrager die zich niet aan deze voorwaarden houdt, loopt het risico dat de lening direct in haar geheel wordt teruggevraagd.

Na afronding van de studie in het buitenland waarvoor de lening is verstrekt maakt de student een verslag en neemt contact op met het Vreedefonds om in onderling overleg een terugbetalingsregeling overeen te komen. In de praktijk levert dit zelden grote problemen op. Ter stimulering van spoedige terugbetaling heeft het bestuur een 'kwietscheldingsregeling' in het leven geroepen: wanneer binnen drie jaar na opname van de lening minimaal 80% is afgelost kan op schriftelijk verzoek het resterende bedrag geheel of gedeeltelijk worden omgezet in een gift en vervalt voor dat gedeelte de terugbetalingsverplichting. De ervaring leert dat deze mogelijkheid voor veel studenten een grote stimulans is om tenminste 80% van hun lening binnen deze termijn terug te betalen.

Mogelijkheid berekening rente als uiterste middel

De leningen die het Vreedefonds verstrekt zijn bedoeld als renteloze leningen die moeten worden terugbetaald wanneer de student daar (mede als gevolg van de gevolgde studie in het buitenland) financieel toe in staat is. Verreweg de meeste studenten zorgen er voor dat zij hun lening tijdig terug kunnen betalen.

In enkele gevallen verloopt de terugbetaling echter moeizaam of treden problemen op. Voor het geval met studenten geen consistente aflossingsafspraken kunnen worden gemaakt heeft het bestuur in de Algemene Voorwaarden de mogelijkheid open gesteld om rente te berekenen over het nog uitstaande bedrag van de lening. Dit houdt in dat indien de lening 72 maanden na opname nog niet volledig is terugbetaald én met de student geen consistente aflossingsafspraken kunnen worden gemaakt de penningmeester kan besluiten om rente in rekening te brengen over het nog niet afgeloste bedrag. Het eventueel in rekening te brengen rentepercentage wordt jaarlijks opnieuw door het bestuur van het Vreedefonds vastgesteld. Voor het jaar 2023 is de rente vastgesteld op 4%.

Legaat Mr P.P. Vreede

In 2009 ontving de stichting een legaat uit de nalatenschap van Mr. P.P. Vreede, de op 31 december 2008 overleden oud-voorzitter van het bestuur. Het bestuur besloot om dit legaat te bestemmen voor de toekenning van aanvragen die anders mogelijk niet voor ondersteuning in aanmerking zouden zijn gekomen. In de eerste plaats betreft dit aanvragen op het gebied van de speciale interesses van de heer Vreede, zoals de Russische taal- en letterkunde. In de bestuursvergadering van 16 november 2022 werd besloten dat hieronder ook de Oekraïne kan worden begrepen.

Met dit legaat kan ondersteuning geboden worden voor aanvragen die het maximum van € 8.500 per aanvraag overschrijden. Tevens kan een gedeelte (maximaal de helft) worden toegekend als gift. De aanvraag- en toewijzingsprocedure voor een lening uit dit legaat is gelijk aan de normale procedure voor leningen van het Vreedefonds.

Studiefondsenoverleg

Sinds juni 2004 participeert het Vreedefonds in een studiefondsenoverleg waaraan wordt deelgenomen door verschillende fondsen die als (gemeenschappelijke) doelstelling hebben, dat zij beurzen of leningen verstrekken aan in ons land of in het buitenland studerende Nederlandse dan wel buitenlandse studenten. Deelname aan dit overleg biedt een uitstekende gelegenheid tot informatie-uitwisseling met anderen die – mutatis mutandis – nagenoeg dezelfde soort werkzaamheden verrichten. Het Vreedefonds wordt in dit overleg vertegenwoordigd door de voorzitter en het secretariaat.

Naast informatie-uitwisseling biedt dit overleg door de onderlinge bekendheid mogelijkheden om aanvragers, wier aanvraag bij het ene fonds niet kan worden gehonoreerd door te "verwijzen" naar een of meer andere fondsen. Het studiefondsenoverleg komt jaarlijks bij elkaar om onderwerpen van gemeenschappelijk belang te bespreken. Afwisselend is één van de fondsen organisator, gastheer en voorzitter van het overleg.

4. Financiën

Financiële doelstelling en besteding van gelden

De historische basis van waaruit de stichting haar werkzaamheden verricht wordt gevormd door het vermogen dat de stichting bij haar oprichting in 1943 verkreeg vanuit de nalatenschap van mevr. Jeannette Vreede die van 1896 – 1919 gehuwd was met Andries van Sillevoldt. De stichting heeft de opdracht om dit vermogen in stand te houden omdat de leningen worden verstrekt vanuit het rendement op dit vermogen. Dit zgn. "stamvermogen" dient zijn waarde te behouden door middel van

jaarlijkse correctie wegens inflatie. Conform de richtlijnen van de Belastingdienst is voor de Stichting Vreedefonds als “stamvermogen” bepaald het vermogen per 1 januari 2008. Dit bedroeg € 7.098.143. Het werkelijke vermogen wordt door het bestuur jaarlijks vergeleken met het (geïndexeerde) stamvermogen. Indien deze vergelijking daartoe aanleiding geeft wordt daarbij het voor besteding aan de doelstelling beschikbare budget aangepast.

De stichting heeft niet de doelstelling om winst te maken. De opbrengsten uit het vermogen dienen in de eerste plaats als beschikbaar budget voor het verlenen van renteloze leningen, (gedeeltelijke) kwijtschelding van tijdig terugbetaalde leningen en afboeking van oninbaar gebleken leningen. Daarnaast worden de opbrengsten uit het vermogen gebruikt voor het dekken van de kosten voor het goed functioneren van de stichting, t.w. bestuurs- en bureaunkosten, directiekosten, kosten van vermogensbeheer, advieskosten en overige algemene kosten zoals bijv. ICT.

Beheer van het vermogen

Het vermogen van de stichting wordt beheerd door InsingerGilissen Bankiers N.V. die tevens de functie van "huisbankier" vervult. Hiertoe is met InsingerGilissen een beheersovereenkomst gesloten. Vanuit het bestuur fungeren twee bestuursleden tezamen met de penningmeester en de voorzitter als "beleggingsraad". Deze raad overlegt tweemaal per jaar met de vermogensbeheerder over het gevoerde en in de toekomst te voeren beleggingsbeleid. Tijdens de bestuursvergadering brengt de beleggingsraad verslag uit over dit overleg en adviseert de raad het bestuur over het te voeren beleggingsbeleid en over voortzetting van de met InsingerGilissen gesloten beheersovereenkomst.

Vanwege de lange beleggingshorizon van de stichting is als risicoprofiel gekozen voor: “gematigd offensief zonder alternatieven” met een mandaat voor “duurzaam/maatschappelijk verantwoord beleggen”. Voor de portefeuille is gekozen voor een zgn. ‘core - satellite’ portefeuille. De kern (85%) bestaat uit duurzame passieve fiscaal efficiënte indexfondsen waarvan de helft is ingevuld met het Sustainable World Index Fonds en voor de andere helft met het AXTIAM Duurzaam Index aandelenfonds. Als ‘satelliet’ (15%) wordt belegd in lange termijn thema’s zoals Gezondheidszorg, Biotechnologie, Duurzame Energie en Water. De duurzame thema’s zijn gericht op de lange termijn (5 jaar) en hebben een small/mid cap basis. Vooralsnog wordt heel bewust vastgehouden aan een maximum weging van 15% voor de satellite aandelen.

Budget voor te verstrekken leningen

Het voor toekenningen van leningen beschikbare budget wordt steeds jaarlijks berekend op basis van een verwacht rendement (d.w.z. de total return na aftrek van kosten) van een percentage van het effectenvermogen plus het totaal aan liquiditeiten. Sinds 1 januari 2022 bedraagt dit percentage 2,5%. De positie per 1 januari van het betreffende jaar vormt hiervoor het uitgangspunt. Aan het aldus berekende beschikbare bedrag wordt het bedrag van de in het betreffende jaar binnengekomen aflossingen toegevoegd.

Voor 2023 bedraagt het beschikbare budget € 209.914 (2,5% verwacht rendement van € 8.396.548). Het bedrag van de in de loop van 2023 binnengekomen aflossingen wordt hieraan toegevoegd.

Werving van gelden

De Stichting Vreedefonds werft geen gelden. De inkomsten bestaan vrijwel uitsluitend uit inkomsten uit het vermogen. Wel kan de stichting schenkingen, erfstellingen en legaten ontvangen. Erfstellingen kunnen statutair alleen worden aanvaard onder het voorrecht van boedelbeschrijving.

In de afgelopen decennia heeft de stichting geen schenkingen ontvangen; éénmaal ontving de stichting een legaat en éénmaal een erfenis.

In 2009 ontving de stichting een legaat uit de nalatenschap van Mr. P.P. Vreede, de op 31 december 2008 overleden oud-voorzitter van het bestuur. Dit legaat werd bestemd voor de toekenning van aanvragen die anders mogelijk niet voor ondersteuning in aanmerking zouden zijn gekomen. In de eerste plaats betreft dit aanvragen op het gebied van de speciale interesses van de heer Vreede, zoals de Russische taal- en letterkunde of Oekraïne.

In 2018 was de stichting algeheel erfgenaam van de heer G.J. Thijssen, overleden op 28 maart 2017. Deze erfenis is besteed aan de bekostiging van de overgang naar een digitaal aanvraag- en beoordelingsstelsel.

Beloning bestuursleden

In het op 9 mei 1939 verleden testament van de oprichtster is bepaald dat;

“Bestuurders voor hun bemoeiingen zullen genieten:

- *de bestuurder-rechtspersoon aan welke de administratie van het vermogen van de stichting is opgedragen: drie per mille per jaar van de reële waarde van het vermogen*
- *de overige bestuurders: tezamen een gelijk bedrag als de bestuurder-rechtspersoon geniet, benevens vergoeding hunner verschotten”*

Deze bepaling vormt sindsdien de basis voor het beloningsbeleid van de bestuursleden, dat sinds 2003 is vastgelegd in art. 2 van het Huishoudelijk Reglement van de stichting:

1. *De bestuursleden ontvangen voor hun inspanningen een vergoeding, die is gerelateerd aan de waarde van het eigen vermogen van de stichting aan het begin van het betreffende jaar. Deze vergoeding wordt uitbetaald nadat de financiële jaarstukken over het voorgaande jaar door het bestuur zijn vastgesteld.*
2. *De vergoeding van de bestuurder-rechtspersoon bedraagt per jaar drie promille van de waarde van het eigen vermogen. In deze vergoeding is de door de bestuurder-rechtspersoon in te houden omzetbelasting begrepen. De vergoeding betreft de vergoeding voor diens werkzaamheden inzake het vervaardigen van de financiële jaarstukken, het fiatieren en doen uitvoeren van betalingen, de registratie van debiteuren, het bijwonen van bestuursvergaderingen en andere besprekingen, het onderhouden van contacten en alle andere bestuurlijke werkzaamheden, die redelijkerwijs van een penningmeester gevraagd kunnen worden.*
3. *De vergoeding van de voorzitter bedraagt per jaar anderhalf promille van de waarde van het eigen vermogen en betreft de vergoeding voor diens werkzaamheden inzake de algehele coördinatie van de werkzaamheden van het bestuur en het secretariaat, het bijwonen en leiden van bestuursvergaderingen en andere besprekingen, het onderhouden van contacten en alle andere bestuurlijke werkzaamheden, die redelijkerwijs van een voorzitter gevraagd kunnen worden.*
4. *De vergoeding van de overige bestuursleden tezamen bedraagt een gelijk bedrag als de vergoeding van de bestuurder-rechtspersoon en betreft het bijwonen van bestuursvergaderingen en andere besprekingen, het onderhouden van contacten en alle andere bestuurlijke werkzaamheden, die redelijkerwijs van een bestuurslid gevraagd kunnen worden.*

5. *Alle door bestuursleden in het kader van de vervulling van hun functie gemaakte werkelijke onkosten worden vergoed door de stichting.*

Het bestuur hecht er aan om de oorspronkelijke bedoelingen van de oprichtster getrouw te blijven en is van mening dat dit beloningsbeleid past binnen de criteria voor toekenning van de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), t.w. vergoeding van werkelijk gemaakte onkosten en een niet-bovenmatig vacatiegeld.

5. Terugblik sinds het beleidsplan 2020 - 2022

Vooruitblik 2020 – 2022

Twee thema's stonden centraal in de vooruitblik van het voorgaande beleidsplan: het aanvragen van de ANBI-status en de zorgen om het teruggelopen aantal aanvragen en de beperkte naamsbekendheid van het Vreedefonds. Op beide onderdelen is sindsdien vooruitgang geboekt. De ANBI-status is inmiddels verkregen (zie pag. 5) en het aantal aanvragen is – o.a. door de vernieuwde website – stijgende. Vermoedelijk speelt hierbij ook de nieuwe digitale aanvraagprocedure een rol.

Het adviestraject door De Kleine Consultant (DKC) waarvan in het voorgaande beleidsplan sprake was heeft geen doorgang gevonden: enerzijds omdat DKC de voorkeur gaf aan andere projecten, anderzijds omdat de begin 2020 losgebarsten Covid-19 pandemie het op dat moment zinloos maakte om een eventueel alternatief te onderzoeken. Gezien de positieve ontwikkeling van het aantal aanvragen bestaat bij het bestuur op dit moment geen behoefte aan een dergelijk adviestraject.

Wijziging aanvraagprocedure en werkwijze secretariaat

Sinds 2020 werkt het fonds met een zo logisch en eenvoudig mogelijke digitale aanvraagprocedure die is toegesneden op de student van nu, een procedure die voor de aanvrager laagdrempelig is en past bij deze tijd. Deze procedure is ontwikkeld door het bureau V-zes (in samenwerking met Holleman Computers) uit Leiden die ook verantwoordelijk was voor de vernieuwing van de website. Alle secretariaatswerkzaamheden (zowel de behandeling van aanvragen als de werkzaamheden rondom toegekende leningen) werden in verband hiermee geconcentreerd bij mevr. L.G.M. (Linda) Nuijens (InsingerGilissen) die sinds november 2022 wordt bijgestaan door mevr. A.B. (Annemarie) Lamain – de Jong. Door deze versterking is nu voorzien in een back-up van het secretariaat voor de situatie dat mevr. Nuijens onverhoopt tijdelijk niet beschikbaar zou zijn.

Ontwikkeling aantal aanvragen

In de jaren vanaf 2006 lag het aantal ontvangen en behandelde aanvragen steeds tussen de 100 en 120. Vanaf het jaar 2014 werd een terugloop van het aantal ontvangen aanvragen waarneembaar. Bedroeg het aantal ontvangen en behandelde aanvragen in 2014 nog 117, in de jaren 2018 t/m 2021 waren dit er 50 à 70. In het jaar 2020 werden – vooral als gevolg van de Covid-19 pandemie – slechts 21 aanvragen ontvangen.

In het jaar 2022 lijkt deze trend weer omgebogen: in dat jaar werden in totaal 89 aanvragen ontvangen waarvan er 67 door het bestuur zijn behandeld en 58 toegewezen. Het aantal in 2023 t/m juni ontvangen aanvragen bedraagt 75. De genomen maatregelen lijken dus effect te sorteren en de

naamsbekendheid van het Vreedefonds lijkt te zijn verbeterd. De verwachting lijkt gewettigd dat – zeker nu de rente weer stijgende is – het Vreedefonds weer een aantrekkelijke optie gaat worden voor de mede-financiering van een kostbare studie in het buitenland.

6. Vooruitblik

Going concern

De vooruitblik van het Vreedefonds voor de komende periode is primair om door te gaan met het werk dat het fonds al decennia lang doet: het verstrekken van leningen aan studenten of afgestudeerden die voor hun studie een tijd naar het buitenland willen. Hier komt ook in de komende periode geen verandering in. Wel hoopt het fonds dat elke keer weer een beetje beter te kunnen doen.

Criteria bij de beoordeling van aanvragen

In dit kader wil het bestuur meer helderheid maken over de criteria die het bestuur hanteert bij het beoordelen van aanvragen. De echt harde criteria zijn zonder meer duidelijk:

- De aanvrager moet de Nederlandse nationaliteit bezitten of kunnen aantonen dat er een overduidelijk uitzicht is op het zeer binnenkort verkrijgen van deze nationaliteit
- De aanvraag betreft een studie in het buitenland die een aanvulling of voortzetting is van de opleiding in Nederland.

Andere criteria zijn minder hard maar kunnen wel duidelijker (en minder subjectief) worden vastgelegd dan nu het geval is. Het bestuur heeft hiervoor een intern werkdocument opgesteld met een dynamisch karakter dat afhankelijk van nieuwe ervaringen en inzichten kan worden aangepast of aangevuld.

Kritische Succes Factoren

Aan het begin van ieder jaarverslag is een groot aantal kengetallen over de voorafgaande vijf jaar opgenomen. Dit betreft o.m. financiële gegevens over vermogensopbouw, inkomsten en uitgaven, de kosten van de eigen organisatie, het totaalbedrag aan uitstaande leningen, en uitgekeerde en afgeloste en kwijtgescholden leningen. Deze gegevens bieden echter onvoldoende houvast om te bepalen of het fonds al dan niet succesvol is en erin slaagt de statutaire doelstellingen in voldoende mate te realiseren. Om deze reden heeft het bestuur besloten om in het vervolg ook specifiek vast te leggen welke (financiële) gegevens in feite de kritische succesfactoren zijn waaraan het bestuur het gevoerde beleid kan toetsen en waarop het bestuur kan 'sturen'.

Code Goed Bestuur

Als lid van de FIN (Vereniging van Fondsen in Nederland) is ook aan het Vreedefonds de vraag voorgelegd of het mee wil doen aan de Code Goed Bestuur. Deze code dient als toetsing op de verantwoorde wijze waarop een fonds bestuurd wordt maar tevens als teken van het feit dat de sector filantropische vermogensfondsen in staat is zichzelf goed en verantwoord te reguleren. Deelname is echter vrijwillig.

Het bestuur heeft deelname aan deze code zorgvuldig overwogen maar is tot de conclusie gekomen dat de extra inspanningen die hiermee verbonden zijn op dit moment niet opwegen tegen de waarde die het verkrijgen van dit keurmerk voor het Vreedefonds heeft.

Daarbij komt dat uit bestudering van de vereisten van de code en een eerste toetsing gebleken is het Vreedefonds op dit moment al aan vrijwel alle onderdelen van deze code voldoet. Het onderdeel waar het bestuur nog niet aan voldoet betreft de evaluatie van het eigen functioneren als bestuur, de zgn. 'zelfevaluatie'.

Om deze reden heeft het bestuur besloten om deze zelfevaluatie bij de volgende bestuursvergadering(en) uit te voeren en daarbij gebruik te maken van het door de FIN aangereikte formulier. Eventueel uit deze toetsing voortvloeiende verbeterpunten zullen daarna uiteraard zorgvuldig ter hand worden genomen.

Contact met alumni

In navolging van enkele andere fondsen vraagt het bestuur zich af of en in hoeverre er behoefte is aan een meer intensief contact met onze 'alumni': degenen die ooit een lening van het Vreedefonds hebben ontvangen. Deze (ervaren) alumni kunnen waardevolle ervaringen hebben waarmee zij anderen die nog naar het buitenland zullen gaan kunnen helpen. In het studiefondsenoverleg bleek dat andere fondsen hier positieve ervaringen mee hebben.

Het bestuur heeft contact met een alumnus die bereid is om hiervoor een projectidee uit te werken en dit project eventueel te begeleiden.

Amsterdam, 7 juni 2023